

SUDERINTA
Darželio tarybos posėdyje
2015-12-28 protokoliniu nutarimu (protokolas Nr.4)

PATVIRTINTA
Kauno r. Lapių lopšelio-darželio direktoriaus
2016-12-30 įsakymu Nr. V-65

PRITARTA
Kauno rajono savivaldybės tarybos
7 posėdžio sprendimu
2016-08-25 Nr. TS-249

KAUNO R. LAPIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO

IKIMOKYKLINIO UGDYMO

P R O G R A M A

„VISKAS, KAS GERIAUSIA – VAIKUI“

PARENGĖ:

Direktorė

I. Krisikaitienė

Direktorės pav. ugdymui

O. Černiauskienė

Auklėtojos

R. Girskienė

I. Baronienė

Kauno rajonas, 2016

TURINYS

I BENDROSIOS NUOSTATOS.....	3
Vaikai ir jų poreikiai	3
Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas	3
Regiono ir švietimo tiekėjo savitumas	3
Tėvų (globėjų) ir vietos visuomenės poreikiai	4
Vaikų gyvenimo ritmas	5
Pedagogų darbo stilius	6
II IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	7
Požiūris į vaiką ir jo ugdymą.....	7
Ugdymo principai	7
III TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	8
IV UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS	9
Ugdymo turinio modelis.....	9
Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų grupės	11
Laimingas vaikas – saugus ir sveikas.....	12
Laimingas vaikas - sumanus	13
Laimingas vaikas - bendraujantis	14
Laimingas vaikas - kūrybingas.....	15
Laimingas vaikas - tyrinėjantis.....	16
Metodai ir priemonės	17
V UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS.....	19
NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI.....	21
PRIEDAI	

I BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo tiekėjo pavadinimas: **Kauno r. Lapių lopšelis-darželis**

Teisinė forma: **juridinis asmuo**

Grupė: **ikimokyklinio ugdymo įstaiga**

Tipas: **lopšelis-darželis**

Adresas: **Mokyklos g. 4, Lapių mstl., Kauno raj.**

Vaikai ir jų poreikiai

Darželyje ugdomi 1-6 metų vaikai.

Darželyje veikia 1 ankstyvojo ugdymo grupė ir 3 mišrios ikimokyklinio ugdymo grupės.

Į bendrojo ugdymo grupes integruojami ir specialiųjų poreikių vaikai.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas

Įstaigoje dirba:

Direktorė, direktorės pavaduotoja ugdymui, ikimokyklinio ugdymo pedagogai, meninio ugdymo pedagogas, logopedė ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistė.

Darželyje dirbantys pedagogai yra įgiję aukštesniojo ar aukštojo mokslo diplomus, metodininko, vyr. auklėtojų ir auklėtojų kvalifikacines kategorijas.

Regiono ir švietimo tiekėjo savitumas

Lapių lopšelis-darželis tai nedidelė 4 grupių bendruomenė įsikūrusi užmiestyje, 15 km. nutolusi nuo Kauno miesto centro. Geografiškai Lapių seniūnija yra plačiai išplitusi. Ši geografinė padėtis lemia darželio savitumą, kuris sąlygoja vaikų ugdymą gamtos pažinimo ir saugojimo linkme.

Darželio bendruomenė puoselėdama tradicijas, organizuoja rytmečius, popietes. Renginių temos siejamos su metų laikais: Žiemos palydėtuvės, Paukščių sugrįžimas, Rudenėlio šventė ir kt.

Organizuojant renginius bendradarbiaujame su Lapių laisvalaikio centru, Lapių pagrindine mokykla bei Lapių seniūnija. Bendraujame su Lapių viešąja biblioteka, bendruomenės centru ir medicinos punktu, Domeikavos policijos nuovada.

Rengiame išvykas prie rezistencinės pilies griuvėsių. Siekdami vaikus supažindinti su sakraliniu menu, vykstame į Lapių Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią.

Didelis dėmesys skiriamas vaikų gamtamoksliniam ugdymui - puoselėjant meilę gamtai, jos apsaugai. Vykstame į Lapių girininkiją stebėti gamtos pokyčių įvairiais metų laikais. Susipažįstame su Neries upės pakrantės ypatumais, aplankome Šančių piliakalnį (Kapeliušą), Andriuškonių geomorfologinį draustinį. Rengiame išvykas į Lapių seniūnijos sodybas, kuriose auginami dekoratyviniai gyvūnai ir paukščiai.

Darželio bendruomenė priklauso Kauno rajono sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui, todėl didelis dėmesys skiriamas – stiprinti darželį lankančių vaikų sveikatą, ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius, kurti sveikatai palankią fizinę ir psichosocialinę aplinką; skatinti vaikų fizinį aktyvumą, organizuojant kasdieninę judriąją veiklą, sportines varžytuves ir t.t. Bendradarbiaujant su tėvais, rašant projektus kuriama lauko teritorija skatinanti fizinį vaikų aktyvumą.

Ugdydami vaikų meninius gebėjimus lankomės Kauno lėlių teatre, stebime spektaklius Lapių kultūros centre, Lapių pagrindinėje mokykloje. Organizuojame vaikų darbų parodas Lapių seniūnijos parodų salėje, Kauno rajono švietimo centre ir Kauno rajono bibliotekose ir t.t.

Darželio bendruomenei bei ugdytiniams sudaromos sąlygos dalyvauti rajoniniuose ir respublikiniuose konkursuose, parodose, projektuose.

Tobulinant darželio ugdomąją veiklą, vykdoma projektinė veikla: meninės raiškos, sveikatos stiprinimo projektai. Projektinė veikla skatina mylėti save ir savo artimą, tausoti gamtą, aplinką, gyvūnus.

Vaikai turi galimybę įgytus įgūdžius tobulinti lankydami Lapių pagrindinę mokyklą.

Tėvų (globėjų) ir vietos visuomenės poreikiai

Vienas svarbiausių siekių – užtikrinti sąveiką tarp auklėtojo, vaiko ir šeimos. Tėvai ir auklėtojai kuria vaiko gyvenimo erdvę, o tai, ką jis patiria joje, suteikia jo vystymui kryptį, lemia ugdymo kokybę. Svarbu, kad tėvai būtų ne svečiai, o darželio gyvenimo dalyviai. Tėvų dalyvavimas įstaigos gyvenime lemia vaikų pasiekimus, motyvaciją, savivertę ir elgesį. Ikimokyklinė įstaiga bendraudama su šeima siekia tokių tikslų:

- atskleisti šeimai vaiko gyvenimo darželyje ypatumus ir supažindinti su ugdymo sąlygomis;

- šviesti tėvus pedagogikos ir psichologijos klausimais;
- susipažinti su šeimos gyvenimo būdu ir drauge ieškoti bendrų ugdomojo poveikio vaikui priemonių;

- tėvų ir auklėtojų bendradarbiavimas turi vadovautis principu, kad viskas, kas daroma, daroma vaikui labai.

Atlikta tėvų apklausa parodė, kad tėvai žino ko jie nori savo vaikams ir ko jie tikisi iš pedagogų. Tėvus tenkina vedamų renginių lygis darželyje. Jie noriai dalyvauja įstaigos organizuojamuose renginiuose.

Vaikų gyvenimo ritmas

Vaikai jaučiasi saugūs, auga sveiki, veiklūs, jei jiems sudaromos sąlygos gyventi pagal nusistovėjusį ritmą. Vaikai palaipsniui pratinami prie grupės gyvenimo ritmo.

Grupės gyvenimo ritmą formuoja:

1. Aktyvios vaikų veiklos ir poilsio kaita:

- išlaikoma pusiausvyra tarp aktyvios ir ramios veiklos;
- išlaikoma pusiausvyra tarp buvimo grupėje ir lauke.

2. Derinamas vaikų spontaniškos, pasiūlytos ir auklėtojos organizuotos bei inspiruotos veiklos santykis.

3. Tikslingas laiko paskirstymas:

- individualiai veiklai;
- veiklai nedidelėmis grupelėmis;
- visos grupės veiklai.

Pirmenybė teikiama veiklai nedidelėmis grupelėmis bei individualiai.

4. Fizinę, psichinę, socialinę vaikų raidą skatinančios veiklos darna:

- lavinančios kūną, protą;
- žadinančios emocijas, jausmus bei skatinančios socializaciją.

5. Veiklos derinimas:

- padedančios įgyti patirties, skatinančios perimti vertybines nuostatas;
- išmokti įvairių veiklos būdų.

6. Tinkamas kasdienybės ir švenčių ritmas.

Tradicinių liaudies švenčių metu sudaromos sąlygos išgyventi šventumo jausmą, pajusti tautos dvasią, perimti tradicijas, simbolius, ritualus suvokti, kaip žmogui svarbių vertybių ženklus. Tradicinės pramogos padeda atsipalaiduoti, mokina linksmintis, džiaugtis, gražiai bendrauti.

Darželyje rengiamos tautinės, kalendorinės, gamtos ritmo, sveikatos stiprinimo rytmečiai, popietės, šventės. Vykstama į edukacines išvykas.

Pedagogų darbo stilius

Pedagogai dirba remdamiesi demokratišku stiliumi:

- gerbiantys vaiką, nuoširdžios, dėmesingos;
- leidžiančios ir skatinančios vaikus patiems spręsti, siūlyti, rinktis ir planuoti veiklą, atlikimo būdus, rinktis priemones ir kt.;
- dėmesingos ir pastabios, kada jų pagalba vaikui būtina ir ją reikia suteikti (netinkamas elgesys, sumanymų neįgyvendinimas), pagelbėti ieškant informacijos, patarti;
- kartu su vaikais kuriančios taisykles reguliuojančias vaikų elgesį, veiklos laisvę ribas;
- skatinančios vaikus savikontrolei, būti atsakingiems už savo poelgius;
- pastabios ir pagiriančios vaiką už gerus poelgius, pastangas tinkamai elgtis;
- objektyvios, neigiamai vertinančios vaiko netinkamą elgesį, veiksmus, o ne jį patį;
- pasitikinčios vaiku, tikinčios, kad vaikas nori ir geba elgtis tinkamai, tai garantuoja vaikui saugumą ir vidinę ramybę;
- tinkamo elgesio, kantrybės, bendravimo bei bendradarbiavimo, kūrybingumo, pagarbos kitiems, tvarkingumo, darbštumo pavyzdys;
- mylinčios vaikus, kai reikia padrašina, padeda ir niekada nelygina vieno vaiko su kitu.

Žinodamos vaiko charakterį, gebėjimus ir bendruosius vystymosi dėsnius, kiekvienam suteikia maksimalią laisvę lavėti ir tobulėti fiziniams, dvasiniams, socialiniams ir intelektualiesiems gebėjimams.

II IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą

Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija teigia, kad „visuomenės atsinaujinimui būtina užtikrinti laimingą vaikystę, laiduoti vaikui fizinę, psichinę ir socialinę gerovę, nepažeisti jo teisių. Žvelgiant į žmogų kaip į absoliučią vertybę, svarbu pripažinti ir vaiko vidinio pasaulio nepriklausomybę bei savarankiškumą kaip pagrindinę teisingo ugdymo garantą“. Todėl darželyje skatinamas vaiko iniciatyvumas, kūrybiškumas, sudaromos sąlygos vaikui atsiskleisti ir ugdomi įvairūs jo gebėjimai.

Laisvas vaikas yra tada, kai jis turi savo judesių tikslą, kai gali laisvai pasirinkti naują veiklą, turi galimybę samprotauti, daryti sprendimus, taisyti klaidas ir tokiu būdu programuoti bei formuoti savo asmenybę.

Atvirame kaitai ir saugiame darželyje vaikas – asmenybė ir kūrėjas, pedagogas – asmenybė, kūrėjas ir draugas, tėvai ugdymo proceso dalyviai ir patarėjai.

Ugdymo principai

Ugdymo programa parengta remiantis šiais principais:

- **humaniškumo** – vaikas yra vertybė, jis ugdomas savarankišku, garbingu, gebančiu pasirinkti ir atsakyti už savo pasirinkimą, jo ugdymas remiasi dorine kultūra, pagarba pripažintoms vertybėms;
- socialinis kultūrinis **kryptingumas** – ugdymas orientuotas į vaiko gyvenimui ir ugdymui(si) reikalingų socialinių, kultūrinių kompetencijų plėtojimą;
- **prieinamumo** – ugdymo turinys sudarytas taip, kad jį būtų galima lanksčiai taikyti atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, interesus ir galimybes;
- **ugdymo(si) aplinkos reikšmingumas** – žinių kaupimas per patirtį, kuri įgyjama sąveikaujant su aplinkiniu pasauliu.;
- **tautiškumo** - padėti vaikui perimti tautos kultūros tradicijas supažįstant su regiono tradicijomis, papročiais, šventėmis;
- **atsinaujinimo** - ugdymas atviras visiems, priimantis naujoves, išsaugantis dorovės normas bei tautiškumo branduolį.

III TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Tikslas:

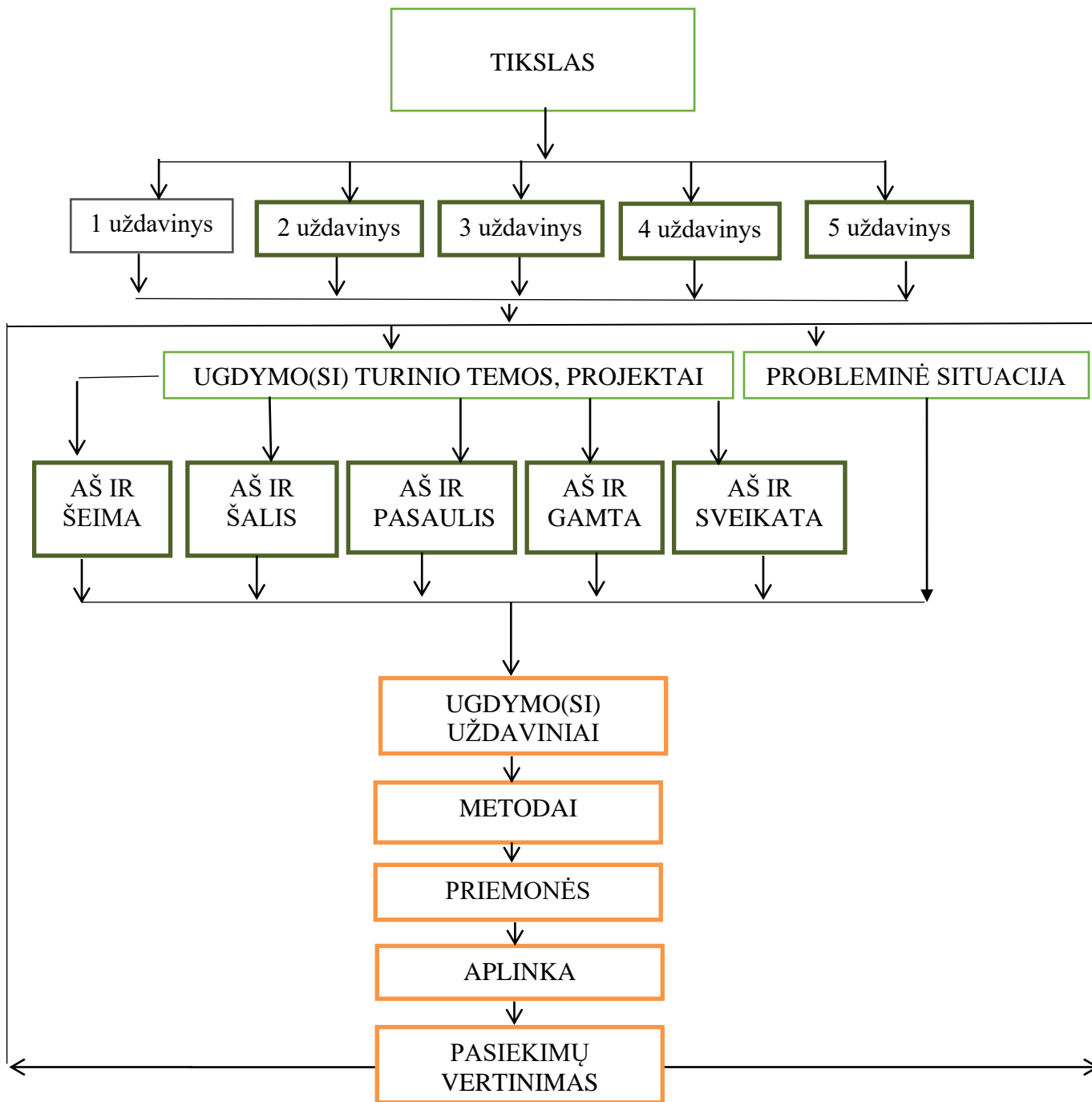
Atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsniumais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

1. Tenkinant saugumo, aktyvumo ir judėjimo poreikį stiprins psichinę ir fizinę sveikatą.
2. Palaikant spontaniškas ir kūrybines idėjas ugdoma pagarba menui, estetikai.
3. Išbandant įvairius pažinimo ir tyrinėjimo būdus pažins save ir aplinkinį pasaulį.
4. Žadinant norą pažinti ir mokantis spręsti problemas ugdoma visavertė asmenybė.
5. Aktyviai dalyvaujant šeimos, socialinės aplinkos gyvenime nusiteiks bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir vaikais.

IV UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

Ugdymo turinio modelis

1 pav. Ugdymo turinio modelis.

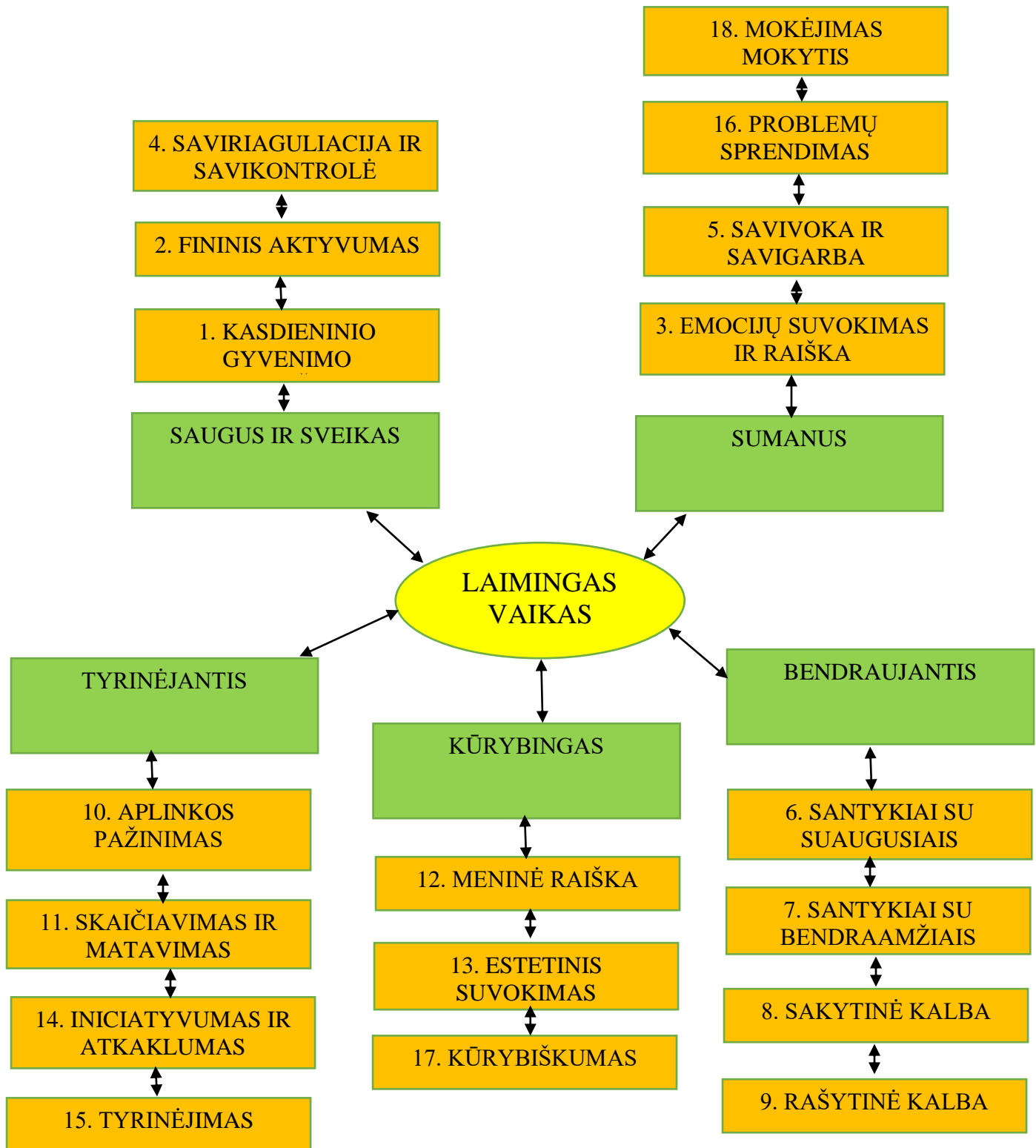
Ugdymo turinį sudaro tikslas ir jį pasiekti išskelti penki uždaviniai (1 pav.).

Įgyvendinti uždaviniams siūlomos 5 ugdymo(si) turinio **temų grupės, projektai:**

- Aš ir šeima;
- Aš ir šalis;
- Aš ir pasaulis;
- Aš ir gamta;
- Aš ir sveikata.

Šias temas, projektus pedagogai skaido, pritaiko savo grupės vaikų amžiui, gebėjimams, pasiekimams atsižvelgiant į metų laikus ir t.t. Ugdant šios kartos vaikus reikia nepamiršti ir probleminių situacijų. Tada keliami ugdymo(si) uždaviniai, parenkami metodai, priemonės, aplinka, kurių pagalba atskleidžiamas ugdymo turinys. Atlikus vaikų pasiekimų vertinimą, galime pamatyti ar teisingai buvo planuojamas ugdymo(si) turinys, keliami uždaviniai.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų grupės

2 pav. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų grupės

Laimingas vaikas – saugus ir sveikas.

SAUGUS IR SVEIKAS jungia šiuos pasiekimus:

1. Kasdieninio gyvenimo įgūdžių formavimą.

Vertybė: Noriai įvaldo sveikam kasdieniniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.

Esminis gebėjimas: Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu. Prižiūri savo išorę: prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.

2. Fizinį aktyvumą.

Vertybė: Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.

Esminis gebėjimas: Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai, atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.

3. Savireguliaciją ir savikontrolę.

Vertybė: Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.

Esminis gebėjimas: Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.

Pasiekimai įgyjami ir įtvirtinami:

- planuojant kasdieninę veiklą;
- organizuojant ir įgyvendinant sveikos gyvensenos projektus, akcijas, savaites, estafetes, judrių žaidimų dienas ir savaites;
- organizuojant sportinius, sveikos gyvensenos rytmečius, popietes;
- vykdant visuomenės sveikatos specialisto veiklą;
- bendradarbiaujant su Lapių pagrindine mokykla naudojantis jų sporto sale, aikštynu;
- savanoriaujant ugdymo procese;
- organizuojant išvykas į Šeimos sveikatos centrą susitikti su odontologu, okulistu;
- dalyvaujant Veiksmo savaitėje be patyčių;
- bendradarbiaujant su policijos nuovada, gaisrine dalyvaujant bendruose renginiuose;
- įsitraukiant į Kauno rajono sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo planuojamus renginius;
- sudarant sąlygas papildomiems užsiėmimams.

Laimingas vaikas – sumanus.

SUMANUS jungia šiuos vaiko pasiekimus:

1. Emocijų suvokimą ir raišką:

Vertybė nuostata: Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.

Esminis gebėjimas: Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).

2. Savivoką ir savigarbą.

Vertybė nuostata: Save vertina teigiamai.

Esminis gebėjimas: Supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.

3. Problemų sprendimą:

Vertybė nuostata: Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.

Esminis gebėjimas: Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.

4. Mokėjimą mokytis:

Vertybė nuostata: Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ko išmoko.

Esminis gebėjimas: Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, spręsdamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.

Pasiekimai įgyjami ir įtvirtinami:

- planuojant kasdieninę veiklą;
- stebint, fiksuojant vaikų veiksenas;
- bendraujant ir bendrabiaujant su šeima, įv. specialistais;
- dalyvaujant Veiksmo savaitėje be patyčių.

Laimingas vaikas – bendraujantis!

BENDRAUJANTIS jungia šiuos pasiekimus:

1. Santykiai su suaugusiais:

Vertybinė nuostata: Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais.

Esminis gebėjimas: Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.

2. Santykiai su bendraamžiais:

Vertybinė nuostata: Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.

Esminis gebėjimas: Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.

3. Sakytinė kalba:

Vertybinė nuostata: Nusiteikęs išklausyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba.

Esminis gebėjimas: Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.

4. Rašytinė kalba:

Vertybinė nuostata: Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.

Esminis gebėjimas: Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.

Pasiekimai įgyjami ir įtvirtinami:

- planuojant kasdieninę veiklą;
- klausantis skaitomų pasakojimų, CD įrašų;
- bendradarbiaujant su šeima kuriant knygeles, plakatus, pasakojimus ir t.t.
- bendraujant su rajono, miestelio bibliotekomis;
- organizuojant renginius naujausiai vaikų literatūrai pristatyti;
- dalyvaujant vaikų kūrybos knygelių parodose, skaitovų konkursuose;
- įgyvendinant projektus, akcijas.
- organizuojant įstaigos ir rajono ugdytiniams meninio skaitymo konkursus „Mano gimtinė – Lietuva“.

Laimingas vaikas – tyrinėjantis!

TYRINĖJANTIS apjungia šiuos pasiekimus:

1. Aplinkos pažinimą:

Vertybinė nuostata: Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.

Esminis gebėjimas: Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.

2. Skaičiavimą ir matavimą:

Vertybinė nuostata: Nusiteikęs pasaulio pažinimui naudoti skaičiavimą ir matavimą.

Esminis gebėjimas: Geba skaičiuoti daiktus, palygti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedą suvokti laiko tėkmę ir trukmę.

3. Iniciatyvumą ir atkaklumą:

Vertybinė nuostata: Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.

Esminis gebėjimas: Savo iniciatyva pagal savo pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.

4. Tyrinėjimą:

Vertybinė nuostata: Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.

Esminis gebėjimas: Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.

Pasiekimai įgyjami ir įtvirtinami:

- planuojant kasdieninę veiklą;
- organizuojant edukacines išvykas prie Lapių pilies griuvėsių, į girininkiją, Kauno rajono ir Kauno miesto muziejus, pilis, dvarus;
- įgyvendinant pažintinės veiklos savaites;
- rengiant savaitinių temų, projektų akcijų pristatymus informacinių technologijų pagalba;
- bendradarbiaujant su tėvais vyksta pažintis su profesijomis;
- įsitraukiama į rajonines, miesto ir respublikos organizuojamas ekologines, paramos akcijas.

Laimingas vaikas – kūrybingas!

KŪRYBINGAS jungia šiuos pasiekimus:

1. Meninės raiškos:

Vertybė: Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.

Esminis gebėjimas: Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.

2. Estetinio suvokimo:

Vertybė: Domisi, gėrasi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.

Esminis gebėjimas: Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, grožisi meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.

3. Kūrybiškumo:

Vertybė: Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.

Esminis gebėjimas: Savitai reiškia savo išpūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.

Pasiekimai įgyjami ir įtvirtinami:

- planuojant kasdienę veiklą;
- organizuojant vaikų darbų parodas darželyje, socialinių partnerių patalpose;
- dalyvaujant Kauno Juozo Naujalio muzikos mokyklos organizuojamuose projektuose;
- dalyvaujant įvairiuose rajoniniuose, respublikiniuose konkursuose, projektuose, akcijose;
- vykstant į edukacines išvykas, parodas, muziejus, piliavietes, dvarus ir t.t.;
- organizuojanti meno projektus, akcijas įstaigoje įtraukiant tėvus ir socialinius partnerius;
- kuriant edukacines aplinkas įstaigoje;
- organizuojant rytmečius ir popietes su kviestiniais svečiais: meno mokyklų mokiniais;
- organizuojant Lapių pagrindinės mokyklos mokinių koncertus;
- apžiūrint ir aptariant organizuojamas parodas Lapių seniūnijos parodų salėje;
- vykstant į edukacines išvykas, į Kauno lėlių teatro spektaklius;
- tenkinant vaikų poreikius sudarytos sąlygos papildomiems užsiėmimams: šokių ir gimnastikos būreliams.

Metodai ir priemonės

Ikimokykliniame amžiuje žaidimas daro didelę įtaką vaiko vaizdinių apie aplinkinę tikrovę patikslinimui, jausmų bei vaizduotės vystymuisi, paprasčiausių valingų veiksmų formavimuisi. Stebėdami žaidimus galime pamatyti kokioje aplinkoje vaikas auga, kaip su juo elgiamasi. Labai dažnai žaidime vaikas atsiskleidžia kas jam priimtina ir ko norėtų. „Žaidimas – malonumo šaltinis, nesąmoninga reakcija mažinanti psichinę įtampą, padedanti vaikui nugalėti baimes ir bejėgiškumo jausmą (Pikūnas J., Palujauskienė A. 2001). Žaisdami vaikai sužino apie pasaulį, lavina kalbą, klausą, uoslę, regėjimą, lytėjimą, skonio pojūčius, pastabumą, mokėjimą stebėti, lyginti, išvelgti skirtumus, formuoja matematinius vaizdinius (apie kieki, skaičių, dydį, formą, svorį, temperatūrą), susipažįsta su raidėmis ir skaitmenimis, mokosi orientuotis erdvėje, įtvirtina higienos įgūdžius, įtvirtina žinias apie saugų eismą. Tobulina judesiu įgūdžius, koordinaciją, tikslumą, lavina vikrumą, jėgą, išvermę, šoklumą, pusiausvyrą.

Žaidimai su taisyklėmis pratina vaikus žaisti lygiomis teisėmis, priimti taisyklę kaip visiems privalomą, mokytis ją gerbti kaip susitarimo dalyką.

Didaktinių žaidimų metu vaikas sprendžia kokia nors užduoti, kuri reikalauja proto, valios, dėmesio pastangų, orientacijos, o rezultatas džiugina.

Judriųjų žaidimų metu vaikas atlieka užduotis, kurios reikalauja fizinės išvermės, judrumo, vikrumo, geros orientacijos.

Muzikiniai žaidimai lavina klausą, pastabumą, ritmą, meninę raišką.

Stebėjimas – vienas iš pagrindinių metodų, siekiant pažinti vaiką, atskleisti jo individualius poreikius, gebėjimus ir galias.

Interpretacija – vaiko saviraiškos ir kūrybiškumo skatinimo būdas, padedantis jam atsiskleisti, savitai išreikšti savo ar pedagogų pasiūlytus sumanymus, idėjas.

Ekperimentavimas, tyrinėjimas – vienas iš aplinkos pažinimo ir patirties kaupimo būdų, kurie skatina vaiką aktyviai veikti, daryti atradimus, planuoti, organizuoti.

Pokalbis, diskusija – vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę, požiūrį, argumentuoti išsakytas mintis, klausyti ir girdėti, ką sako kiti, apibūdinti savo ir kitų veiklą, kritiškai mąstyti.

Kūrybiškumą skatinantys metodai: naujų sumanymų kūrimas, „minčių lietus“, problemų sprendimas, idėjų kūrimas, informacijos radimas ir jos pritaikymas, vaizduotės pratimai ir kt.

Ugdymo aplinkos modeliavimas: aplinka yra ugdymo turinio dalis, padedanti siekti ikimokyklinio ugdymo(si) tikslo. Aplinka kuriama atsižvelgiant į vaikų poreikius, galimybes, interesus. Vaikai kuria ir keičia aplinką patys, ją pritaiko savo sumanymams.

Išvykos, ekskursijos: turtinama vaikų pažintinė, socialinė, kalbinė ir emocinė patirtis, ugdomi įgūdžiai ir gebėjimai.

Sportinės veiklos metodai: futboliukas, trikrepsis, estafetės, varžybos, komandiniai žaidimai, fiziniai pratimai.

IKT taikymas: kompiuteriniai žaidimai, programėlės, praktiniai užsiėmimai naudojant multimediją, vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas.

Priemonės labai įvairios, kurios skatina vystymąsi, poreikių tenkinimą, atitinka higienos reikalavimus. Daiktai, žaislai išdėlioti tinkamai, kad netrukdytų, lengvai pasiekiami ir savarankiškai paimami, turintys pastovią vietą. Priemonės, žaislai turi būti lengvai valomi, estetiški, tvarkingi, saugūs.

Erdvė, daiktinė aplinka turi būti: skatinanti veikti ir padedanti atsipalaiduoti, šalia triukšmingos veiklos erdvės turėtų būti kiti triukšmingi centrai (kampeliai), o atsipalaidavimui, poilsiui skirtos erdvės turi būti šalia.

Pasirinkti metodai neturi prieštarauti ikimokyklinio ugdymo kryptčiai bei pagrindiniams jos principams.

V UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaiko pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymosi ypatumus ir daromą pažangą kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas. Vaiko pasiekimai ir pažanga stebimi ir fiksuojami pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų aprašą (2014), kuriame išdėstyta aštuoniolika vaiko ugdymosi pasiekimų sričių su esminėmis nuostatomis ir gebėjimais, kuriuos vaikas įgyja iki šešerių metų. Vertinimas turi būti:

- objektyvus ir visapusiškas;
- jautrus ir humaniškas;
- nežeidžiantis vaiko orumo;
- atsižvelgiant į jo išgales;
- skatinantis ir žadinantis sėkmės pojūtį;
- tikėjimą savo jėgomis;
- ugdantis savo vertės jausmą;
- fiksuojantis pažangą;
- suteikiantis pasitikėjimo savimi ir savo jėgomis;
- atskleidžiantis esmę.

Vaiko stebėjimas pagrindinis vaiko pažinimo ir vertinimo būdas. Stebėdama ir analizuodama vaiką ir jo darbus, veiksena auklėtoja išsiaiškina, koks yra vaiko kalbos, socialinis, emocinis, pažintinis, fizinis išsivystymas.

Vaiko pasiekimai vertinami (priedas Nr.1) rengiant „Vaiko pasiekimų žingsniai“, kuris pildomas 2 kartus metuose (rugsėjo-spalio ir balandžio-gegužės mėn.) Rudenį, kad nustatytų jo pradinį išsivystymą, išsikelti bendrus grupės prioritetus, tikslus ir planuoti ugdymo turinį, o metų pabaigoje, kad galėtų apibendrinti pokyčius per mokslo metus. Vertinimus atlieka pedagogai, specialieji pedagogai ir tėvai.

Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo metodai:

- Pokalbis su vaiko tėvais (globėjais), siekiant išsiaiškinti tėvų lūkesčius dėl vaiko ugdymo(si) ir sužinoti nuomonę apie vaiko pasiekimus ir pažangą.
- Pokalbis su vaiku, siekiant išsiaiškinti, kaip vaikas gali išsakyti savo mintis, samprotavimus, požiūrius, išgirsti komentarus apie savo ar kito vaiko veiklą.
- Stebėjimas – pagrindinis vaiko pažinimo būdas, kurį taiko įstaigos pedagogai.
- Vaikų veiklos rezultatų analizė (kūrybos darbų analizė, vaizdo įrašų analizė, vaiko veiklos nuotraukos su aprašais, žodinė kūryba, rašytinės kalbos pavyzdžiai ir kt.).

Aplanką sudaro:

- informacija gauta iš tėvų ar globėjų,
- darbeliai ir kt. pavyzdžiai,
- klausimynai, anketos atkleidžiantys vaiko vystymosi raidą (parengta pagal vaiko gebėjimų skiltį),
- stebėjimo protokolai,
- vaiko pomėgių aprašymai,
- tolimesnio ugdymo rekomendacijos.

Tėvai nuolat informuojami apie vaiko pasiekimus: kas jam labiau sekasi, kuriose srityse jam reikalinga pagalba. Informacija tėvams teikiama individualių pokalbių.

Darbeliai, piešiniai, nuotraukos į „Vaiko aplanką“ kaupiami nuolat. „Vaiko aplankas“ tėvams (globėjams) atiduodamas kiekvienų ugdymo metų pabaigoje, gegužės mėnesį, arba išvykstant iš įstaigos.

Tėvams (globėjams) pageidaujant įstaigos pedagogai turi sudaryti sąlygas atlikti vaiko brandumo mokyti pagal priešmokyklinio programos vertinimui.

Atsižvelgiant į vaiko pasiekimų rezultatus, pedagogas planuoja tolimesnį vaiko ugdymą(si).

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Bakūnaitė J. (1998). Humanistinio vaikų ugdymo programa. Vilnius.
2. Bernotienė R., Juraitienė I., dr. Jakavonytė-Staškuvienė D. 2012. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimas. Metodiniai patarimai [žiūrėta 2015-02-09] prieiga per internetą <[http://upc.smm.lt/ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimas](http://upc.smm.lt/ikimokyklinio_amziaus_vaiku_pasiekimu_vertinimas)> .
3. Coughlin A. P. ir kt. (1997). Į vaiką orientuotų grupių kūrimas. Lietus.
4. Ikimokyklinio amžiaus vaikų saugios gyvenamosios įgūdžių ugdymo programa (1997). Vilnius.
5. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas (2014). ŠMM, Vilnius.
6. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos (2015). ŠMM, Vilnius.
7. Lietuvos respublikos švietimo įstatymas. Vilnius. 2011.
8. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata. 2004.
9. Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija. 2012.
10. Netradicinio ugdymo koncepcija. 2010.
11. Sveikatos ugdymo bendroji programa. 2012.
12. Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija. 2013.